

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. - f.
Vidéken: " 9 " " 4 " 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Fő tér, Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban hatul.

A kormány nem enged.

A korneuburgi vasuti ezred megkezdte működését.

A késő esti órákban, mikor már távirati anyagunk legnagyobb része együtt volt, konstatálhattuk, hogy a vasutasok országos sztrájkja ügyében egy-egy órára felcsillan a megoldás reménye, de azután gyorsan, kedvezőtlen fordulatot nyer.

Egyik távirat a megoldást helyezi kilátásba, a másik már olyan eseményekről számol be, amelyek nyilvánvalóvá teszik, hogy a kormány szigorúan ragaszkodik álláspontjához. Maga a kormányelnök azt hangsúlyozza, hogy nem enged, mert ő a vasutasok sztrájkjából nem akar veszedelmes precedenst alkotni.

Le is hozták a korneuburgi vasuti ezredet és az ma már Budapest munkába lépett. Roppant nehezen boldogul. Magyarul egyetlen lélek sem tud közlök, a magyar vasuti berendezéseket sem ismerik. Lehetnek gyakorlott vasutintézők, de a maguk fészkeben. Magyarországon nem boldogulnak s a közönség bizalma se igen fordul feléjük.

A kormány ilyen védekezése és ilyen intézkedése megoldáshoz nem vezet. Talán még jobban megfeszíti, a már ugyis erősen megfeszített húr.

A megoldás a csökönös álláspont megszüntetésében s a méltányos kivánságok respektálásában rejlik. Mennél jobban csökönösödik a kormány, annál többet szenved az ország gazdasági, kereskedelmi és ipari helyzete.

A sztrájkra vonatkozólag különben az alábbi részleteket írja lapunk tudósítója.

Az üzletvezető rábeszél.

Délután 3 órakor Tolnay üzletvezető sorra behívatta az egyes ágak alkalmazottait, szakok szerint. Kérte a hivatalnokokat, hogy ideig-

lenesen vonatkisérői, a gépészmérnököket, hogy mozdonyvezetői s a mérnököket, hogy pályafelügyelői tisztre vállalkozzanak. Mikor ez nem járt eredménnyel, az alizteket hívták be csoportonként s megkezdődött a rábeszélés.

Egyhangú „nem!” volt a felelet minden részről. — A válasz ugyanaz volt, mint délelőtt.

Elkobozzák a táviratokat.

Budapestről nem jött dél óta semmi hír, mert a központi táviróhivatalban minden olyan magánsürgönyt, mely a vasutasok sztrájkjáról szól, azonnal a feladás után elkobozták. Ez a hír is nagy elkeseredést szült a vasutasok körében.

Nincs fizetés.

Felsőbb rendeletre a fizető pénztárak kulcsait az üzletvezetőhöz kellett beszovaltatni. Egyuttal kijelenték, hogy a bentlevő illetményeket nem fizetik ki. Nehány mozdonyvezető azonban már tegnap kivette illetményét. Mindössze tizenheten vannak, a kik vidéken időzvéen, nem tuthattak illetményeikhez.

Felfüggesztés.

Az üzletvezető kijelentette a vasutasok előtt, hogy mátol kezdve naponkint lehetőleg csak egyszer tartózkodjanak az állomáson. Továbbá azt, hogy a szolgálatot megtagadott vasutasok csak akkor léphetnek újból szolgálatba, ha erre felsőbb helyről engedélyt kapnak.

Tisza István és Tolnay.

Tolnay Kornél tudvaleőleg nem tudott sehogysem felutazni Pestre. Odafenn pedig nagy-nagy szükség lehet reá, mert Tisza gróf belügyminiszter d. u. 4 órakor Domahidy főispán utján telefonhoz kérte az üzletvezetőt. Domahidy telefonjánál Tolnay közel félóráig beszélgetett a belügyminiszterrel. Hogy miről folyt a tanácskozás, arról egyetlen apró hír sem szivárgott ki. Annyi bizonyos, hogy nem kedvezőtlen a hír; a vasutasok zöme legalább jó jelnek tekintette, hogy a gyűlés Tolnay elhalasz-

tatta. Tolnay a távbeszélés után visszatért az állomáshoz; vele együtt kimentek oda Vogel ezredes és Csáky gróf térparancsnok is. A két katonai parancsnok megjelenésének okát látható kíváncsisággal kutatták a vasutasok, a kik különben mihelyt értesültek a gyűlés elhalasztásáról azonnal hazaszéledtek.

Az üzletvezető mozdonya.

Tegnap részletesen irtunk rendkívüli kiadásunkban arról a meghiusult terről, hogy az üzletvezető egyedül, egy mozdonyon fel akart utazni a fővárosba. A mozdonyvezetők tiltakozásáról szóló részhez még a következő értesüléseket vesszük:

Pogány mérnököt felszólitották arra, hogy hajlandó-e egy mozdonyt vezetni? Erre Pogány a jelenlévő mozdonyvezetőkkel közölte, hogy az üzletvezető személyre való tekintettel, ki irtat mindenki bizalommal viseltetik, nem volna-e lehetséges a menetet úgy intézni, hogy fölfelé az összes állomások értesítés után nyugtáznak, hogy *csakis az üzletvezető maga utazik?*

Erre a mozdonyvezetők egyhangulag kijelentették, hogy a mozdony indítása még így is tévedésbe ejthetné a többi kartszakat, a kik azt hihetnék, hogy itt megindult a forgalom, miért is erről a terről, mint kivihetetlenről, az ajánlattevővel egyetemben egyhangulag s azonnal lemondtak.

Az iparfelügyelő mozdonya.

Polgár iparfelügyelő tegnapelőtt rendeletet kapott, hogy két segédfelügyelője s ő maga üljenek föl egy-egy mozdonyra, vegyenek maguk mellé egy-egy fűtőt s a vonalon menjenek mindenfelé, tekintet nélkül arra, hogy van-e üzem, vagy nincs? Polgár tegnap délelőt már fönn ült a mozdonyon, mikor Garda, főtőházi főnök az üzletvezető rendeletére felkérte Polgárt, hogy hagyja ott a mozdonyt. Tolnay ugyanis félt, hogy a sztrájkoló mozdonyvezetők megtámadják a mozdonyt.

Rendelet a térparancsnoksághoz.

Vogel térparancsnokhoz tegnap rendelet érkezett, hogy irassa össze mindazon katonákat, a kik régebben vasuti szolgálatban vannak, vagy a kik egyáltalán készek arra, hogy most vasuti szolgálatot

Csipkefüggönyök tisztítását

kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL
ruhafestő és vegytisztító intézet
DEBRECZEN, Széchenyi-
utca 42-ik szám.

teljesítsenek. A kormány ilymódon akar segíteni a helyzeten. A rendelet hatálya kiterjed a tisztekre épen úgy, mint a legénységre nézve. Vogel azonnal eleget tett a parancsnak. Ugyanígy összeírást végeztetett a csendőrség körében Csáky Zsigmond gróf szárnyparancsnok is.

Erőszak készül.

Az esteli órákban városzerte beszéltek, színházban, kávéházakban, körökben mindenütt arról volt szó, hogy szombaton, azaz ma korán reggel a vasutasokat szolgálattételre fogják kényszeríteni.

Az ipartestület rendkívüli közgyűlése.

Súlyos vád a kereskedelmi- és iparkamara ellen.

Jelentés a miniszterelnöknek.

Debrecen, április 23.

Az ipartestület tegnap délután fél 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott Tóth Kálmán elnöke mellett. Az iparhatóságot Petőssy Béla fogalmazó képviselte. A tárgyszorozaton egyetlen pont szerepelt: az általános sztrájk folytatásának beállott rendkívüli helyzet tárgyalása.

Tóth Kálmán elnök nyitotta meg a gyűlést és tartalmas beszédben ismertette az állapotokat. Indokolta, hogy miért kellett 24 óra alatt összehívni a rendkívüli közgyűlést. A hatóság itt óriási ballépést követett el, ennek folytán a munkásszervezet fellázadt s ennek következményeit a munkásoknak kell megváltani. Itt nincs bérhárc s ezzel a testület elvesztette jogát is, hogy a beiktató szerepére vállalkozhassék.

A munkások röpiratának egy pontját az iparosok nem tudják véghezvinni, erre szövetkezni sincs joguk a kisiparosoknak: Végh Gyula lemondását követelni. — Az iparosoknak inkább a két érdek összeegyeztetésén kell fáradozni. Egyetlen mód az orvoslásra az, hogy az iparosok igyekezzenek a munkásoknak elégtételt adni. Egy indítvány érkezett be, a melyet ő is elfogad s kéri elfogadását. Az indítvány a következő:

Az ipartestület tegnap délután 2 órakor népes közgyűlést tartott, mely gyűlésen erős eszmecsere folytattak a jelenlegi állapotok felett s a közgyűlés a helyzet orvoslása céljából véleményét az alábbi memorandumba foglalta:

Tisztelt közgyűlés! A kegyvári munkás sztrájk előre még csak nem is sejtett következményeket vont maga után. Az illetékes körök igazi tájékozatlansága, a sztrájk iránti érdeklődés hiánya, a jogos és igazságos érdekek kielégítésének megkísérlésétől való tartózkodás és érzéketlenség az iparhatóság azon meghozott, jogtalan, szabálytalan és igazságtalan határozata, melyvel a kegyvári munkások közszabadságát sértette meg; a legkellémetlenebb helyzetet idézte elő a kézműiparágakban is. A kézműipari munkások az iparhatóság fenti intézkedései miatt a kegyvári munkásoknak erkölcsi támogatására siettek és rokonszenvedőknek azzal adtak kifejezést, hogy mestereik műhelyeit elhagyva, csatlakoztak a kegyvári munkások mozgalmához. Ezen helyzet reánk, kézműiparosokra nézve a legkárosabb csapás. Tavasz idején, a midőn

a kézműiparos megélhetéséről gondoskodhat, télen áll, kénytelen belenyugodni a munka szünetelésébe és elviselni kénytelen azon óriási anyagi károkat, a melyek létezőket veszélyeztetik. Ezen eljárásukért s a jelenlegi állapot bekövetkeztéért kell, hogy valakit felelősség terheljen. A kézműiparosoknak sorompóba kell lépniük, hogy egzisztenciájukat megvédelmezzék s megtorlással éljenek azon tényezőkkel szemben, a kiknek tulajdonítandó szomorú helyzetük.

Ha kellő tárgyilagossággal bíráljuk a kegyvári munkások bérmozgalmát, lehetetlen, hogy mozgalmukkal szemben ellen-szenyvel viseltessünk. Ha ismerjük a rendőrfőkapitányság törvénytelen és a közszabadságot sértő intézkedéseit, lehetetlen, hogy az ilyen eljárásokkal szemben a legnagyobb megbotránkozásunknak kifejezést ne adjunk.

De vajjon megérdemli-e a kézműiparosok azt, hogy akkor, a midőn a kegyvári munkások béremelésért harcolnak és a mikor a hatóságok fentvázolt intézkedései erős összetartásra készítik az összes ipari munkásokat, mint mindig, úgy a jelenben is ők bűnhődjenek, ők szenvedjék a kárt és az anyagi csapást? Megérdemli-e a kézműiparosok, hogy azok a munkások, a kiknek nézeteivel elvben rokonszenvedünk, a munka beszüntetését folytatva visszaéljenek mestereik bizalmával? Ezek t. közgyűlés, mind olyan kérdések, a melyek feletti tárgyalásra az idő már elérkezett s ha a munkásnép a maga igazságot összetartani, egységes egygyé olvadni és lelkesedni tud, akkor kell, hogy ez az összetartás egyszer már megvalósuljon a munkaadónál is és a munkaadó is egygyé olvadva követelje a maga igazát úgy a munkásokkal, mint a hatóságokkal szemben is. Az ipartestület a kegyvári bérmozgalmába bele nem avatkozhatott, mert a gyárosok hatáskörén kívül esnek, de vannak iparügyeket szolgáló olyan tényezők, a kiknek nemcsak erkölcsi, de hivatalos kötelességük lett volna a békés kiegyenlítés elősegítése s pártatlan és részrehajlatlan tárgyalásoknak folyton folyvást való felvétele mindaddig, míg az ellentétes érdekek ki nem egyenlítettnek, a kiknek kötelességük lett volna a iparhatóságot tanácsal ellátni és a kibocsájtott törvénytelen határozat végrehajtását megakadályozni.

Ezt elsősorban elvárhattuk, megköveteltük a kereskedelmi és iparkamarától, a mely kamara az iparosok és kereskedők összerakott állásából éppen e célt kell hogy szolgálja. Es mert a kamara ezen sztrájk ügyből kifolyólag az ipari érdekeket szíven nem viselte a mozgalmak iránt — úgy a mint azt megköveteltük volna — nem érdeklődött, ezen közönyös viselkedésért méltán reá szolgált arra, hogy a jelenlegi kellemetlen állapotokért első sorban a kamara vezetőségét tegyük felelőssé. — A jelenlegi állapotot orvosolni kell, kipuhatolandó kit terhel a mulasztás? kinek tulajdonítandó a kis iparosokat ért helyrehozhatlan anyagi csapás? és ezem szempontból kiindulva terjesztjük elő alábbi határozati javaslatunkat, kérve annak elfogadását.

Mondja ki a közgyűlés, hogy:

1. Jelen memorandum egész terjedelmében jkvi kivonat kapcsán a debreceni kereskedelmi és iparkamarának sürgősen megküldendő.

2. Elvárja a közgyűlés, hogy a kamara elnöksége a határozat kézbesítésekor azonnal intézkedni fog, hogy a mulasztások sürgősen orvosoltassanak és a hatósággal karöltve oda fog működni, hogy az általános

sztrájknak a kisipart érintő okai azonnal megszüntetessenek.

3. Felszólítja az összes ipari, kamarai tanácsosokat, hogy ezen kérdésben solidaritást vállaljanak és ezen memorandum tárgyalására az elnökségtől sürgősen kamarai közgyűlés összehívását követeljék, mely minden eszközzel oda hivatassanak, miszerint felderíttessék, hogy mi és ki volt az oka a kamara semleges álláspontjának és eddigi mulasztásainak.

A memorandumot Venyige József, K. Tóth Sámuel, Szikszay Géza, Dávidházy Kálmán, Dinnyés Gyula, Barta Mihály, Balla Mihály, ifj. Pető György, Riesz Henrik, Cziczó Lajos iparosok írták alá.

Nánássy Lajos kőműves mester beszélt ezután a kis- és nagyipar közötti viszonyról. Jogosnak nevezte a munkások tüntetését s feltárt néhány sötét lépet a debreceni kisipar szomorú világából. Beszélt egy gyárról, a hol apró munkáslányokat fenytetnek; egyébként általánosságban egyetértett a memorandum szövegével.

A kamarát súlyos mulasztás terheli. Ő lett volna hivatva arra, hogy a mikor nem volt közvetítő, hajtsa végre a békéltetést. Nem világosította föl egyik fél sem a helyzetről, holott ez kötelessége lett volna. — Hangzottak a gyűlésen direkt vádakat a kamara ellen s neki tulajdonították, hogy a kegyvári bérhárc hosszúra nyult s előidézője lett egy általános munkássztrájk. A kamarának — mint az elnök mondta — tegnapelőtt estig a béke létrehozásán kellett volna fáradoznia s hivatalos tekintélyével kellett volna belenyulni a sztrájkba.

Szathmáry Ferenc cipész nagyon érdekesen beszélt Podolszky dísztagságáról. Ajánlja, hogy a munkaadók is lépjenek holnap bérhárcba.

Stégmüller Árpád arról a visszaélésről panaszkodik, hogy a sztrájkolók most is betörnek egyes mesterekhez és a dolgozni akaró munkásokat elverik. Javasolja: Kérjünk a hatóságtól orvoslást a dolgozni akaró munkások jogainak orvoslására. — **Sürgőnyileg kéri figyelemzettetni Tisza belügyminisztert, hogy a debreceni hatóságok ez esetben nem teljesítették kötelességüket.**

Szabó Endre szabómester módosítani kéri néhány lényegtelen kitételében a memorandumot.

Ezután a szavazás következett, melynek eredménye az volt, hogy a memorandumot teljes szövegében módosítás nélkül elfogadták. A közgyűlés Stégmüllernek azon indítványát, hogy a belügyminisztert fel kell kérni a rendőrfőkapitánysághoz intézendő parancsadásra, Bleskovics Mihály hozzászólása után eljuttatta, miután a javaslat is visszavonta indítványát.

Viharos ülés a képviselőházban.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, ápril 22.

A képviselőház mai ülésén Perczel Dezső elnökölt s mindjárt a gyűlés megnyitása után javasolta, hogy újabb napirend előtti felszólalásra engedélyt ne adjanak. A többség a javaslatot elfogadta.

Rakovszky szólalt fel ezután és arra kérte a miniszterelnököt, hogy referáljon a sztrájkokról. Halljunk tájékoztató felvilágosítást.

Tisza István felkelt és válaszolt. Azt felelte, hogy a tárgyalások még mindig fo-

TOLNAI DÁNIEL

Tavaszi és nyári czipők, remek formákban

czipő-áruháza

DEBRECZEN, PIACZ U. 49. SZ. POSTÁVAL SZEMBEN.

megérkeztek.

lyamatban vannak. Megpróbálja a vasutasokat a rendes utra visszatéríteni. Ha ez ma sikertelen lenne, holnap majd más eszközökhez nyulunk a forgalom fenntartása érdekében.

Batthyányi Tivadar örül, hogy a miniszterelnök eltért rideg álláspontjától és a vasutasok ügyével komolyabban is foglalkozik. De ez még mindég nem elég mentesség az eddigi mulasztásokért.

Rakovszky kijelenti: **amennyiben a vasutasok állami joga, közszabadságok veszélyeztetve volna, számíthatnak az ellenzék védelmére.** A miniszterelnök olyan jogokat prejudikál magának, a melyek kizárólag ő Felségét illetik. **Mutassanak egy országot, a hol ilyen botrány után miniszter még a székekben ülne.** (Zaj jobbról, viharos tetszés az ellenzéken.) A többségnek meg kellene buktatni, nem pedig felmenteni az ilyen miniszteriumot. (Tetszés az ellenzéken.)

Tisza nyomban válaszolt **Rakovszky**-nak. Kijelenti, ha majd minden elintéződött, akkor majd vállalja a kritikát is, de ő sem fog attól tartózkodni. De addig nincs értelme, hogy a Ház jóléti bizottsággá alakuljon át. A kormány még ma mindent megpróbál. Ha sikertelenség következik be, akkor kénytelen lesz meglepő intézkedéseket tenni a forgalom helyreállítására érdekében. De ezekért is — bár sajnálattal ugyan — de elvállalja a felelősséget.

Viharos zaj tör ki az ellenzéken és az elnök az ülést hirtelen felfüggesztette.

Lengyel Zoltán rövid felszólalása után rátértek a napirendre. A **vármegyei alkalmazottak fizetésrendezését** hamadzori olvasásban is megszavazták.

Perczel Dezső elnök erre nagy meglepetést keltve azt javasolja, hogy **holnap ne legyen ülés.**

Az ellenzék zajosan tiltakozott ellene. A parlamentnek együtt kell maradnia, hogy gyakorolhassa ellenőrzési jogait.

— Ugy van! Ugy van! — zugja az ellenzék.

Tisza István újra felállott és melegen pártolta az elnök javaslatát. Időt kell adni — ugymond — a kormánynak, hogy foglalkozhassék a dolgokkal.

— Ott van Hieronymi! — kiáltják az ellenzéken. — Azt csinálja. Már két napja nem láttuk. Van ideje foglalkozni a ressortjába vágó ügyekkel.

Szivák is a **Tisza** István álláspontjára helyezkedik és pártolja az elnök javaslatát.

Nessi Pál ülés tartását követeli.

Zaj támad. Végre az elnök jelenti, hogy **Rakovszky** zárt ülést kért és azt ezennel elrendelte.

A zárt ülésen **Lengyel** Zoltán azt mondta, hogy tudomása van a vasutasok nyilatkozatairól. **Felrobbantják a vasúti hidakat.**

— Erre biztatja őket? — kiáltják jobbról. — Erre biztatja őket?

Lengyel: Egy vasutas mondta: Csak egy gombot kell megnyomnom, felrobbannak a vasúti hidak, ha tovább is erőszakolják a bécsi vonatot.

Ballagi: Ez lázítás!

Az elnök erre javasolja, hogy a legközelebbi ülés csak hétfőn legyen.

Rakovszky: Holnap is legyen ülés. Most nem lehet szétmenni.

Tisza: Szerettem volna, hogy a képviselőházban olyan nyilatkozatok történjenek, a melyek használnak az ügynek. De itt tulnyomó részben olyan nyilatkozatok történnek, a melyek csak olajat öntenek a tüzre. Megbénítják a kormány akcióját.

A miniszterelnök beszéde után elhatározták, hogy holnap nem lesz ülés.

Vasutasok sztrájkja.

Ejjei táviratok.

Budapest, ápril 22.

A végrehajtó-bizottság tagjai **Vörös Lászlóval** az egész nap folyamán tárgyaltak. Hol kedvező, hol kedvezőtlen volt a tárgyalások eredménye. Majd **Vörös László** visszavonult és **Vázsonyi Vilmos**sal együtt tárgyalta a vitás pontokat. Azután a képviselőházi ülés végével a miniszterelnökkel beszélgettek a tárgyalás eddigi eredményéről.

Budapest, ápril 22.

A nap folyamán a magyar államvasutak igazgatóságánál **Hieronym**i miniszter, **Ludvigh** igazgató, **Serényi** államtitkár és **Marx** igazgató együtt tárgyaltak. A **Vörös Lászlóval** folytatott tárgyalás eredményéről időközönként mindig jelentéseket hordtak Hieronyminak. Nem érdekeltelen, hogy délfelé Hieronymival Bécsből telefonon beszélgetett **Nyiri** honvédelmi miniszter.

Budapest, ápril 22.

A vasutasok sztrájkjának **Vukov rákosi állomásfőnök** megjelent s elmondta a végrehajtó bizottság tárgyalásának egyes részleteit. E szerint a kormány az éjjeli pótlék és a ruhaátalány elejtését kívánja. Az altiszteknek 1200 korona helyett 1040 korona kezdő fizetést akar adni. A mozdonyvezetőket pedig nem akarja egyszerre kinevezni. Ezek nagy elégtelenséget keltettek.

Budapest, ápril 22.

Rákoskeresztúrról jelentik, hogy nyolc órakor ott átment az első katonavonat és **Miskolcig** ment. Minden egyes állomáson katonaságot rakott le. — **Miskolcz egész városát katonaság tartja megszállva.** Valami készül. A szolnoki vonalon sineket szedtek fel, ezek helyreállításán a katonaság dolgozik.

Budapest, április 22.

A **korneuburgi** vasúti ezred ma reggel **Budapestre** érkezett. Rögtön kivezényelték őket a két állomásra. A legénység között van mozdonyvezető, fűtő, kalauz, de egyikőjük sem ismerős a magyar vasúti berendezéssel. A legénység pedig éppen semmit sem tud magyarul. A vasúti ezred beosztása után lerakta fegyvereit és

a fűtőházba vezényelték őket. Az ezred legénysége megkezdte a munkát.

Budapest, ápril 22.

A vasutasok memorándumot nyújtottak be a képviselőházhoz, abba összefoglalva tárlják fel az összes ismert kivágásokat. A memorándumot szétosztották a képviselők között.

Budapest, április 22.

Nagybeeskerekéről táviratozzák, hogy apró marhák részére a vasút közlekedés beszünetése miatt nem birnak eleséget szerezni. E miatt a mai napon háromezer szárnyast levágtak.

Budapest, április 22.

Ideérkezett távirati jelentések szerint **Versecen** három kocsia nyílt pályán vesztegel. Zsebelyen gondozás nélkül áll 2200 hizó disznó, **Temesvárott** 300 disznó 152 hizó ökor vesztegel.

Budapest, április 22.

Vörös Lászlót egy hírlapíró ma este meginterwiewolta, mire **Vörös** kijelentette:

— **Most már nem bízom közbenjárásom eredményében. — A vasutasok követeléseit a kormány nem teljesítheti.**

A délelőtti tárgyaláson a sztrájk bizottság a következőket kívánta: Teljes amnesztia. A memorandum teljes életbeléptetése. Huszonnégy óra alatt a kormány vállaljon kezességet az ígéretekért. A szolgálati pragmatika első lépjen életbe. Az országos szövetség két hét alatt megalakuljon.

— Ezekre én — folytatta **Vörös László** — kijelentettem a vasutasoknak, hogy követeléseik tulzotnak. Egyes engedményekre akartam őket rábírn, de rábeszélésem eredménytelen maradt. Akkor elmentem **Hieronym**hoz és **Tisza** Istvánhoz, a kik nem fogadták el a vasutasok feltételeit. En értesítettem erről a sztrájkbizottságot. Elmondtam, hogy megbízatásom ma este véget ér. Fogadják hát el a kormány ajánlatát, mert a macskodás erősebb rendszabályokat von maga után.

Budapest, április 22.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter ma Bécsbe ment. Utjának célja — hir szerint — az volt, **hogy fölhatalmazt kérjen a királytól a tartalékos vasutasok sürgős behívására,** a kik így vasúti szolgálatot teljesíthetnének. Mint katonák, kötelességük nekik a parancsot teljesíteni. Fölmerült az a terv is, hogy **mozgósítást kellene elrendelni a belső zavargásokra hivatkozással.** Mozgósítás esetén az összes alkalmazottak katonai jurisdikció alatt állanak s föltétlenül kötelesek engedelmeskedni. A mozgósítás tervezői azonban ettől elállottak, mert ez temérdek költséggel járna, sok millióba kerülne, nem is szólva a bekövetkehető vérontásról.

Teljes tisztelettel:

Darvas Testvérek

Debreczen Piacz-utca.

A tavasi idény alkalmából van szerencsénk a t. közönség b. figyelmébe ajánlani dusan felszerelt női és gyermekfelöltő áruházunkat. Nagy választék tavaszi női és gyermekfelöltőkben, selyemszövet és mosó-bluzokban, napernyőkben és esernyőkben. Dus rakár kész kosztümökben. — A felsorolt áruk szives megtekintésére felhívjuk a hölgyközönség figyelmét.

Budapest, április 22.

A szabadelvűpártkörben ma este erősen tárgyalták a Bécsből kapott híreket. Ezek között a legfontosabb, hogy a királyt rendkívül izgatja a vasutas sztrájk.

Bécs, ápril 22.

Bécsben mindent katonai szempontból ítélnek meg. A legelső katonai hatóságok tanácskoznak, hogy a magyarországi csapattek egy részét mozgósítsák. Részint azért, hogy a legénység a vasuti szolgálat-hoz rendelkezésre álljon, részint azért, hogy az államvasutaknál szolgáló katonákat katonai fegyelem alá állítsák.

Budapest, április 22.

A sztrájk tanyán ma este megjelent Dobieczki Sándor debreceni országgyűlési képviselő. A mikor belépett, hire terjedt, hogy a kormány ultimátumát hozza és óriási éljenzéssel fogadták. De mikor meggyőződtek róla, hogy nem hozott eredményt, hanem egyenként leszerezésre akarta kapacitálni a sztrájkolókat, akkor felháborodással utasították vissza törekvését. — Kiabálni kezdtek:

— Beütjük a cilinderét! Nem kell ide spicli! Minden spiclit kidobunk!

Dobieczki látva az izgatott hangulatot, eltávozott.

Bécs, április 22.

Nyiri Sándor honvédelmi minisztert a király kihallgatáson fogadta. Nyiri engedelmet kért a korneuburgi vasuti ezred mozgósítására. Az ezred már utban. Tegnap alarmirozták s egész éjjel készenlétben tartották. Reggel hat század elindult. Az ezred béke állománya három zászlóalj.

Budapest, ápril 22.

Fiuméből táviratozzák, hogy Ludvigh felszólította az alkalmazottakat: álljanak munkába, különben elbocsátják őket. A vasutasok mind nemmel feleltek.

Budapest, ápril 22.

A magyar államvasutak igazgatóságánál délután értekezlet volt, a melyen maga Hieronymi miniszter elnökölt. Azon tanácskoztak, hogy a vasuti ezred szolgálatait, mely irányban vegyék igénybe, hogy lehet-e számítani az állomások egyes tisztviselőire. Végül intézkedés történt arra nézve, hogy új alkalmazottakat vegyenek fel. Jelentették az ülésen, hogy a vidéki állomások tisztviselőitől egyre érkeznek a távirati válaszok, hogy megtagadják a szolgálatot. Vannak egyesek, a kik terrorizmussal mentegedőznek. Azt is kiszámították, hogy mozgósítással tizenegyezer vasutas szedhető össze.

Budapest, április 22.

A sztrájk tanyán megjelentek Vázsonyi, Lengyel és Vörös László. A vasutasok kijelentették, hogy velük szívesen tárgyalnak. Éjjel tíz óraker még folyamatban van a tárgyalás.

Budapest, ápril 22.

A király ma a következő legfelsőbb parancsot adta ki:

Parancsolom a közös hadseregnek (haditengerészetnek), a magyar állam területén lévő vasutak szolgálatában álló magyar honos tartalékos havidijasai, legénysége, valamint a honvédségnek ugyanilyen tartalékos és póttartalékos havidijasai és legénysége a közöshadsereg, illetve honvédség részleges kiegészítésére behívassanak és szolgálat-tételre a magyar államvasutak-hoz beosztassanak.

Kelt Bécsben, 1904. ápril 22.

Ferencz József,
Nyiri Sándor.

SZÍNHÁZ.

Hajduk hadnagya.

— Bemutató előadás. —

Czobor Károly operettje tegnap este zsufolt ház előtt került színre. Kedves, elejétől a végéig bájos, dallamos zenéje ronzóvá teszi az operettet, melynek egyszerű meséje eltérőleg a mai műsoron levő léha daraboktól, — ment minden pikantériától. A színpadról úde, egészséges, magyaros szellő árad a közönség felé, hogy eltávozzon a színházból, úgy érezzük, mintha faluról, tiszta, friss, őszinte levegőről tőrnénk meg. Régies a darab, mégis új, felépítése az 1680-as évek után indul, alakjai azonban modern éles látással vannak megrajzolva.

Ez a librettó alkalmat adott egy igen tehetséges komponistának, hogy magyar lélekkel érzett, ódon zamatú muzsikával kísérelje a színes jeleneteket. A Czobor zenéje pompásan illik a környezetbe, a dallamos, melabusszóták és a lendületes, táborozó ritmusu finále csakhamar közkedveltségnek fognak örvendeni. A darab kiállítása mesésen szép. A díszletek, ruhák, korhű jelmezek színes, változatos képe megkapóan szép. Makó áldozata méltánylást érdemel.

Az operett meséje a következő: Boronkay Imre (Mezey) a hajduk hadnagya egy lovagias bolondságot követ el. Scherffenberg (Sugár) grófnét ugyanis a tábor közelében martalócok támadják meg s a kit a hadnagya megszabadít. A grófnő szépsége lebilincseli a hadnagyot s hogy baja ne történjék, elkíséri. Boronkay a táborot elhagyva bünt követ el s e miatt halálra ítélik. Scherffenberg grófnő embereivel francia színészeknek öltözve, a hadnagyot kimentik a veszedelemből, a kit azonban újra elfognak. Végre a harmadik felvonásban a grófnő kegyelmet hoz számára s minden jóra fordul.

A szereplők díszesetes buzgalommal működtek közre a darab érdekében melynek sikere hosszú időkre biztosítva van. Különösen Mezey és Sugár Aranka ugy játékaikkal, mint énekeikkel nagy hatást értek el. Krómer jóízű mókáival sokszor megkacagatták a publikumot. Az egész darabban ő képviselte a humort. A sikerben sok része volt még Rózsa Lilinek, a ki egy fess kadetet játszott a töle megszokott sikerrel és kedvességgel. Sikerük volt K. Hegyi Lilinek és Huber karmesternek. Huber ugyanis aránylag rövid idő alatt tanította

be a darabot és azt biztos kézzel dirigálta el. A szép jelmezekért Orosz színházi szabót kell külön megdicsérnünk. (J.)

Kiss Irén szerződötése. Zilahy Gyula, az aradi Nemzeti Színház igazgatója szerződötette Kiss Irént, a debreceni színház volt művésznőjét, a ki legutóbb a zsegedi színháznál volt 4800 korona évi fizetéssel szerződötve. Zilahy Gyula két évre szerződötette Kiss Irént 1905. virágvasárnapjától kezdve. Kiss Irén ma Rákosi Szidin kívül a legelső magyar szalon komika, a kinek hatalmas művészetére Debrecen mindenkor büszke volt és leszke is lesz.

UJDONSÁGOK

* **Főtvasár Debrecenben.** A Szentgyörgy napi híres-nevezetes országos vásár tudvalevőleg teljesen eltörpült és három vármegye lakossága képtelen beszerezni tavaszi szükségleteit. Ezért többen beadványt intéznek a tanácshoz, hogy kérje Hieronymitól egy pótvásár engedélyezését.

* **Iskola-megnyitás.** Az ágost. hitv. ev. elemi iskolában a kanyarójárvány következtében elrendelt desinfekálás fogamatosítottván, a tisztí főorvos az általa eszközölt felülvizsgálat után az alulírott iskolaszöki einököt szóbelileg megbízta, hogy addig is, míg az irásbeli értesítést megkapja, intézkedhetik az iskola újból való megnyitása iránt. Felhivom a szülőket, hogy gyermekeiket az előirt rendszabályok megtartásával az iskolába felküldjék. Vörheny eset egyetleneg sem fordult elő s így a mai reggeli számban közölt hír nem akart egyéb lenni, mint rosszhiszemű félreértés. Debrecen, 1904. április 22. Materny Lajos.

* **Debrecenben rekedt utasok.** A hirtelen beállott vasuti sztrájk néhány száz embert marasztott Debrecenben, a kik reggeltől estig napról-napra egyebet sem csinálnak, mint az állomást járják. Várják, lesik a híreket, hogy a jó szerencsével mikor indulhatnak el. A sok idegen utas már egészen összerabarózkodott. Mindegyik ismeri a másikat. Kibeszélik magukat, azzal töltik az időt. De van az utasok között egy esomó olyan szegény ember is, a kiknek alig volt több pénzük annál, a mivel a vasuti jegyet megváltották. Az ilyen itt rekedt szegény utasok mit tehettek volna egyebet, a polgármesterhez fordultak, hogy a városi szegénypénztárból segítse meg őket. A polgármester meg is könyörült a szegény utasokon s nehéz helyzetükön a részükre kiutalt pár koronával segített.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Török Benjámín ref. 34 éves, Fodor Károlyné r. k. 71 éves, Teleki Zsuzsánna ref. 7 napos, Weisz Rebeka izr. 14 hetes.

* **Felszedték a váltót.** Eddig csak a takarékpénztárak üzték gyakorlatilag a váltók felszedését; most azonban változott a világ sorja, a váltókat felszedik a vasutasok is. Tudósítónk telegrafálja, hogy a vasuti munkások közül többen igen sok állomáson azzal gátolták meg a katonai vonatok akadálytalan közlekedését, hogy felszedték a közlekedés zavartalan lebonyolítására a sinek mellé beállított váltókat.

Fülszöveg üzletünk felosztása miatt,

Piacz-u. 24 sz. Fehér-ló szálloda mellett, az összes raktáron levő **czipőinket** minden elfogadható áron elárusítjuk. S ezentúl főüzletünkben Piacz-u. 72. sz., csak megrendelésre, mérték után vállalunk czipők készítését.

Tisztelettel

Elfenbein és Klein.

* **Hangverseny.** P. Nagy Zoltán ev. ref. kollégiumi zenetanár folyó hó 30-án, délután 5 órakor magántanítványaival hangversenyt rendez a Bika-szálloda dísztermében. A műsort legközelebb ismertetjük. A hangversenyen részt vesz a tanítóképzőintézet 200 tagból álló énekara is.

* **Négy öngyilkosság Hajduböszörményben.** Hajduböszörményből kapjuk a hírt, hogy ott e hét első három napján négy öngyilkosság történt. Kedden délután **Farkas Bálint** 45 éves földmives felakasztotta magát. Családát hagyott hátra. — Szerdán kora hajnalban a vidi-tanyán **Szekeres Erzsébet** marólugot ivott; ugyanez időben **Futó Imre** 22 éves napszámos forgópisztolyal agyonlőtte magát. Szerették egymást, nem lehettek egymáséi, ezért mentek a halálba. A legény meghalt, a leány haldoklik. — Csütörtökön este **Hegedüs Ferenc** 68 éves gazdaember, a miatti bujában, hogy vagyonát félév alatt sok csapás miatt elvesztette, istállójában felakasztotta magát. — Mire levették a kötélről, meghalt.

* **Hány képesített iparos sztrájkol?** Debrecenben jelenleg az ipartestületi tagoknál 2700 ipari munkás van alkalmazásban. Ezek kimondották az általános tüntetést és közülük *harmadfélezeren* ideiglenes bérharca léptek. Ebbe a számba nem értendők bele azok a munkások, a kik részint nem nyertek képesítést, részint ipartestületi tagoknál bejegyezve nincsenek.

* **Mikor lesz a sorozás?** Az idei második sorozás tervét a debreceni katonai gyalogság úgy állította össze, hogy a sorozás június 6-án kezdődjék és 10-én véget érjen. A tervet felterjesztették a miniszteriumhoz, de eddig választ nem kaptak. A megakadt vasuti-és postaközlekedés nemcsak az ilyen közügyben, de végtelen sok magánügyben is teremtett késlekedést és nehéz akadályokat.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést tettük: **Ozveggy Comáromi Józsefné**, született **Bárczay Klementina**, fiával **Kazinczy Andorral**, **Berzeviczy Egyedné** szül. **Bárczay Iloná**, férjével és gyermekeivel, továbbá **özveggy Matuska Péterné** született **Comáromi Blanka**, gyermekeivel és a többi rokonok nevében és fájdalomtelt szívvél tudatják, hogy forrón szeretett nővére, illetőleg nénjük, nagynénjük és rokonok öz. **Gulácsy Imréné** szül. **bárczai Amália** életének 83-ik évében, hosszas szenvedés után folyó hó 21-én, délután 4 órakor az urban elhunyt. A kedves halott földi részei 1904. évi április hó 23-án, délután 3 órakor fognak a Kossuth-utca 15. sz. háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Debrecen, 1904. április 21-én. Emléke legyen áldott. — Nyugodjék békével! A temetést **Kernáts "Kegyelt"** temetkezési intézete rendezi.

* **Óvatolják a váltókat.** A vasuti sztrájk folytán a bankoknál érdekelt vidéki felek nem tudják rendezni váltóikat. A pénzintézetek megóvatolják ugyan a váltókat, mindazonáltal a pereléről szó sincs addig, a míg a rendes állapotok vissza nem térnek. Az óvatolási díjat a bankok nem számítják fel.

* **Beszüntették az előadást.** A sztrájkoló munkások tegnapi tüntető felvonulásának hírére a Svetits leánynevelő intézetben beszüntették az oktatást. A növendékeket, nehogy a gyakori utcai csoportosulás a hazavonulásban meggátolja, már délelőtt hazaengedték és hétfő reggelig szünetelt adtak nekik.

* **Kálmánchey Kálmán meghalt.** Kálmánchey Kálmán kir. törvényszéki aljegyző folyó év és hó 22-én, délután 2 és fél órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. Hált teemetét folyó hó 24-én fogjuk a Rákóczi-utca 7-ik számú háznál délután 3 órakor, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Halálát gyászolják: Kálmánchey Mór s neje **Bachó Erzsébet** bánatos szülei, Irén, dr. **Tüdös Jánosné**, Zoltán, Erzsike, Katinka testvérei, dr. **Tüdös János** sógora, **Tüdös Klárka** unokahuga. A temetést **Gebauer K.** temetkezési intézete rendezi.

* **A kereskedőségek mozgalma.** A kereskedőségek is szándékba vették, hogy a vasárnapi teljes munkaszünet s főleg az üzleti órák megrövidítése céljából csatlakoznak a harcolókhoz. Körülbelül másfélszázan el is voltak már erre határozva; azonban a nagyobb üzletek alkalmazottai nem voltak hajlandók a munkaszünetesre. — Ezért a harc egyelőre elmarad; a kereskedőségek azonban elhatározták, hogy a fenti célok megvalósíthatása érdekében szervezkedni fognak.

* **Elhalasztott mulatság.** A debreceni szobafestő, mázólo, fényező, aranyozó és érmestő ifjak f. hó 23-án, azaz a mai napon tartandó mulatságukat e rendkívüli állapotok folytán elhalasztották és i. évi május 14-én, azaz szombatban tartják meg, az eddig hirdetett sorrendben. Az elnökség.

* **Szőlőskert tulajdonosok figyelmébe.** A cserebogarak rajzasi ideje a melegebb időjárás folytán beállván, ezen kártékony rovarok oly nagy tömegben lepik el a gyümölcsfák gyenge hajtásait, hogy a gyümölcstermelés — gazdaságunk ezen jelentékeny ága, kiszámíthatlan károkat szenvedhet. — Felhivatnak a szőlőskert tulajdonosok, hogy egyenként és összesen a cserebogarakat mindennap kora reggel szedéssék össze és semmisítsék meg, mert a mulasztók a mezőgazdaságról szóló 1894. évi XII. t. e. értelmében szigorúan büntetnek, az irtást a mezőrendörkapitányság közgei ellenőrizik. Debrecen 1904. április 22. Dr. Tóth mezőrendörkapitány.

* **Zsebtolvaj a templom előtt.** A tegnapi délelőtti tüntető körmenetnek a merre csak ment, mindenfelé sok bűmlője volt. Közöttük állott **Szűcs Ferenc** gőzmalmi hivatalnok is, a ki a Nagytemplom előtt nézte a munkások felvonulását. Az impozáns tüntetés annyira lefoglalta figyelmét, hogy nem vette észre, mikor ezüst óráját és aranyláncát kilopták zsebéből. Az élelmes zsebtolvaj, kit a redőrség keres, valószínűleg még sok szép zsákmányra tehetett szert.

* **A kamarai segédtitkár nyilatkozata.** Az ipartestület mai ülése után dr. Rédei Rezső kamarai segédtitkár a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk: Nyilatkozat: Az ipartestület közgyűlésén a kamara ellen történt minden alap és ok nélküli támadásra csak kevés megjegyezni valóm van: 1. A kamara, mint testület, semmiféle bérharca be nem folyhat ügykörének és szervezetének természeténél fogva. — Az ipartestület érdemes elnöke véletlenül kamarai tanácsos is, ezen minőségében értesülve kell, legyen arról, hogy:

2. a jelenleg dúló kefégyári sztrájk kitörése előtt és után is a kamara elnöksége a legnagyobb érdeklődést tanúsította az ügy megoldása iránt, titkára és segédtitkára több ízben érintkezett a munkások küldöttjeivel és a munkaadókkal, békeltetési tárgyalásai némelyikén személyesen megjelent s békeltető szavát a sajtóban is hallatta. Ennél többet megjegyzem — úgy vélem — felesleges. Dr. **Redei Rezső** kamarai s. titkár.

* **Elveszett legyező.** Tegnapi este a színházból kijövet, elveszett egy kis tollgyező tollszékkel. A megtaláló jutalomban részesül, ha szerkesztőségünkben átadja.

* **A "Dongó" a sztrájkról.** A Dongó mai száma igen élénk változatos tartalommal jelent meg. A lapnak minden rovata szellemesen tárgyalja a vasutas sztrájkot.

* **Letzter József fényképeszeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál lévő kirakatokban.**

* **Az érdeklődő hölgyvilág** becses figyelmét felhívom napernyő ujdonságaimra. Övök, arcfátylak, kezításkák, toltotte cikkek, művirágok, Creppek, csipkegallérok mélyen kaphatók **Bartha Kálmán** főtéri üzletében. Glance kesztyűim tartósságáért felelősséget vállalok.

* **Ma este az Angol-királynő** vendéglő éttermében a **R á c z K á r o l y** zene-kara játszik.

* **Pénzkölcsönöket** gyorsan készkőzöl, többféle tartozásokat egy helyre, olcsó törlesztéses kölcsönre konvertál **Rácz Béla** bankiróda, Debrecen, Csapó-utca 12.

* **A világ legjobb egérocspadja 20 kr.** Patkányocspadja 60 kr. — Kapható **Mentze Henriknél.**

TÁVIRATOK.

Hogyan közlekedik a posta.

Budapest, április 22. A vasuti sztrájk a postaforgalmat is megakasztotta. A posta-és távirat igazgatóság, hogy a postaforgalmat lebonyolítsa, megkezdte a karriol postajáratok szervezését. Ma reggel indult el a karriol postajárat **Zólyom, Kassa, Sziget, Debrecen, Várad, Kolozsvár, Szeged** irányában. A karriol postajáratok csak levélpóstát szállítanak.

Elintéztett mentelmi ügy.

Budapest április 22. A mentelmi bizottság mai ülésén kimondta, hogy **Kubik Béla** mentelmi ügyét elintézték tekintni, miután **Kubik** ma a képviselőházban tegnap tett kijelentéseiért bocsánatot kért.

Zavargó sztrájkoló.

Nyitra, április 22. Az érsekújvári rendörkapitány táviratilag jelentette az alispánnak, hogy az ottani 7 rendőrrel a 600 főre tehető zavargó sztrájkolókkal szemben tehetetlen. De a nyitrai alispán **Szakoleán** van s nem tud hazautazni. A főjegyző táviratozott helyette a hadtestparancsnokságnak, a ki az érsekújvári huszárságot készenlétbe helyezte.

Újabb orosz veszteség.

Pétervár, április 22. **Alexejev** jelentette: Huszonegyedikén nagy tengeri ütközet volt, a melyben több tengerészti életét veszítette. A **Baján** orosz hajó kivonult a japán torpedónaszádok elé. **A Stiansy** orosz hajón robbanás történt, legénységéből mindössze 5-en menekültek.

mag, a többi vizbefut. A Baján veszedelem nélkül visszavonult.

Pétervár, ápril 22. Kuropatkin jelenti, hogy a vasut megrongálása miatt elfogott két japán tisztet ma kivégeztette.

A debreceni munkások sztrájkja.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, április 23.

A debreceni sztrájkoló munkások tegnapi nagy, tüntető felvonulásuk után visszatértek a sztrájkantányára, a hol csoportosultak. A cipész dalárda elénekelt a munkás himnuszt s azután Gál István beszédet tartott a munkásokhoz.

Beszédében elmondta, hogy a munkások első lépése is fényes győzelmet jelent az önkényes uralom ellen. A debreceni munkásság azonban méltóságos nyugodt viselkedésével bebizonyította azt is, hogy semmiféle rendőri közbelépésre nem szolgált okot. Ez a magatartás a munkásság ügyének győzelmét hozza magával.

Azután békességre, nyugalomra, türelemre intette a munkásokat s felszólította őket, hogy csendben vonuljanak haza.

A munkások erre elvonultak, de már délután három óraker tömegével tértek vissza a sztrájkantányára. Négy óraker már sok ezerre ment a munkások száma, a kik csoportokba verődtek, játszottak, daloltak. Sehoh egyetlen rendőr nem volt és a nyugalom annál nagyobb volt.

Az egyes szakcsoportok vezérei beszédeket tartottak a csoportokhoz s a munkásság ügyének diadaláért lelkesítették őket.

Uj csoportok.

Délután folyamán a sztrájkantanya uj csoportokkal gazdagodott meg. A földmunkások, borbély és fodrászsegédek, koporsógyári munkások és a gázgyári munkások is felvonultak. Viszont a gépjavitó műhely munkásai elhagyták a sztrájkantányát. Szolidaritásukat akarták kifejezni, ezt két napon át, mint előre jelezték, megtették s ma már munkába állottak.

A fodrász segédeket is csupán a munkások ügye iránt való szolidaritás vezette. Követeléseik nekik nincsenek, béremelést nem kérnek s hogy beszűntették a munkát, a szolidaritás mellett még azért is tették, hogy a munkaidőnél kedvezményt érjenek el. Hasonlóképpen a szolidaritás vezette a festő, mázólo, fényező segédeket is.

A dohánygyárosok sztrájkja.

A munkások között a dohánygyári alkalmazottak rendszeres bérharcban állnak. Nekik fizetésemelési kívánságaik vannak s addig nem is kezdik meg a gyárban a munkát, míg e tekintetben a rájuk nézve óhajtott eredményt el nem érik.

A dohánygyár igazgatója a munkások kívánságát felterjesztette a központhoz s egyben kérte azt is, hogy a központi kiküldött szerezzen itt személyes meggyőződést s közvetlen impressziói után tegyen maga is jelentést a megoldás ügyében.

A központi intézkedés ez irányban is folyamatban van s remélhető, hogy a dohánygyári munkások sztrájkügye is hamarosan megoldást nyer.

Ma reggel azonban a gyár összes munkásai megjelennek a gyárban. Nem azért, hogy a jövő sikere reményében munkába álljanak, hanem azért, hogy sztrájkjuk

kába álljanak, hanem azért, hogy sztrájkjuk lépésük napjáiig megillető fizetésüket felvegyék.

A sztrájk megoldása.

A sztrájk nagyarányu s a munkások czreinek szolidaritásával erősített mozgalma, — mint ezt a sztrájk vezérei lapunk tudósítója előtt kijelentették — hamarosan s minden oldalon megoldást, elintézését nyerhetne.

A megoldás tisztán a két kefégyár tulajdonosán áll. Ha ők a tárgyalások felvételével közelednek s a méltányos kívánságok teljesítése elől nem zárkoznak el, az érdekelt munkások is igyekezni fognak a megegyezési közeledést megtalálni s akkor a sztrájk egyszerre megszűnik. A szolidaritásban álló szakcsoportok is munkába lépnek s a sztrájk megszűnik az egész vonalon.

A munkások szaktanácsa különben ez irányban a mai nap folyamán megteszi a szükséges lépéseket a tárgyalási s a sztrájk megoldási lépéseket megteszi, munkások és munkaadók közötti közlekedést elősegíti. A munkások ez irányban való buzgólkodását különben Jánossy Zoltán ev. ref. lelkész és Jászky Viktor dr. akadémiai tanár is elősegíteni törekednek.

Ilyenformán csakugyan nagyon kívánatos volna, hogy a kefégyárak tulajdonosai a közeledésre módot és alkalmat adjanak, engedékenységet tanúsítsanak s kölcsönös megállapodásokkal a gyár érdekei mellett az összes szakok stagnálása alól is megszabadítsák a debreceni ptacot.

Csend—nyugalom.

Estefelől sűrű sötét felhőcsoport borult az égboltra, erős szél erekedett s hulló esőcseppek sietteték haza a munkásokat. A sztrájkantanya rendes időnél előbb lett néptelenné. Azután csakhamar ujra kitisztult, de már akkor alig voltak a sztrájkantányán.

A városban az éjjeli szolgálatra beosztott nagyobb számú rendőrlégénységnek a pihenésen kívül más tennivalója nem akadt.

Az utcákon mindenütt csend és nyugalom honolt, még a mindég zavarok után áhítózó nép is lemaradt a főtérről. Éjjel tíz óraker már alig-alig fordult meg néhány ember az utcán.

Az uj helypénz-szabályzat.

Debrecen, április 23.

A városi uj helypénz-szabályzat az általunk jelzett adatokon kívül még a következőket foglalja magában:

Állatvásári díjak,

melyek a vásártérre akár befogva, akár szabadon hajtott kocsii mellé kötött, vagy vezetett állatok után és pedig: vidékiek által a vámsorompóknál, helybeliek által pedig a vásártér bejáratánál a behajtást megelezőleg fizetendők:

1. Egy darab egy éven felüli loért az első osztályban 1 korona. 2. Egy darab egy éven alóli loért ugyanezen osztályban 60 fillér. 3. Az első osztályban egy 4 kerekű járműért 40 fillér. Egy 2 kerekű járműért 20 fillér. 4. Egy darab egy éven felüli loért, valamint minden 4 kerekű járműért a második osztályban 40 fillér. 5. Egy darab egy éven alóli loért és minden 2 kerekű járműért a 2-ik osztályban 20 fillér. 6. Egy darab egy évesnél idősebb mindenemű szarvasmarha után 40 fillér. 7. Egy darab egy éven alóli mindenemű szarvas-

marha után 20 fillér. 8. Egy darab egy évesnél idősebb öszvér, szamar, valamint hizott sertésért 10 fillér. 9. Egy darab egy éven alóli öszvér, szamar, félévesnél idősebb sovány tenyészsertés, ugyszintén juh, kecske, birka, kos, ürü, bárány és kecske gödölye és malacért 60 fillér.

Suly és ürmértékek használata:

1. Egytől ötven kilogramm sulyig való mérésért 8 fill. 2. Egytől száz kilogramm sulyig való mérésért 16 fill. A további sulyért métermásánként 6 fill. 3. Mezőgazdasági magtermények méréséért métermásánként 4 fill.

A terményvásártéren felállított hidmérleg használatánál:

4. Egy terhelt jármű méréséért minden métermázsza suly után 2 fill. 5. Egy üres szekér vissza méréséért göngy (tára) sulyokkal 10 fill. 6. Egy üres talyiga vissza méréséért göngy (tára) sulyokkal 5 fill.

Legeltetési bér.

1. Egy darab egy éven felüli ló, öszvér, szamar és mindennemű szarvasmarhért minden 24 órára 20 fillér. 2. Kisebb fajta állatoktól, mint juh, kecske, sertés darabonként minden 24 órára 06 fillér.

Nyiltér. *)

Mérgek edények.

A „Szabadság“ címü napilap tegnapi számának napi hírek rovatában „Mérgek edények“ cim alatt egy közlemény jelent meg, a melyet a „Szabadság“ oly képen terjesztett az olvasó közönség elé, mintha a jelzett edényekről már is beigazolódott volna a hozzá fűzött rettenetes hatás!

Nem vonjuk kétségbe a nevezett lapnak a közönség érdekében való éber örkődését, de mert tévesen és egyoldalulag lett infórmálva, tehát helytelen volt az elrettentő ütés, a melyet egy a nagy közönséget, valamint az érdekelt kereskedőket elrémítette a Rakottay-gyár termékeinek a vételétől!

Ezen közlemény leadásához mi is meg tesszük az észrevételünket, még pedig aként a mint tényleg van is, hogy az igazság a maga meztelenségében aljön a nagy közönség előtt:

Régi panasz az a magyar gyárosok körében, hogy a szemtelen osztrák konkurencia minden eszközt megragad arra, hogy a magyarország területén levő fajmagyar gyárosok produkióit a kereskedelemre lehetetlenné tegyék. A „Szabadság“ közleményének utolsó sorai szintén beismeri, hogy ezen elkobzás nem egyéb, mint konkurens manőver, a mely már évek óta elkekeredett harcot viv egy másik gyár ellen, a mely minden tekintetben lehetlenné tette azt, hogy a perfid osztrák konkurens mindenféle hitvány áruval lássa el a magyar közönséget!

A Rakottay-gyár, a magyar zománc gyárosok között a fejedelmi helyet foglalta el alapítása óta, mindig híven teljesítette örkotelességét, az osztrák, német ipar behurcolása ellen! Edényeinek masszív kemény, fényei oly bámulatos eredményeket produkáltak, hogy csak ennek tulajdonítható az a kereslet, a mely még a külföldön is tapasztalható, a hova a gyár évenként milliókra menő edényt szállít.

Ez indította a másik osztrák gyárat arra, hogy ilyen kimenetelű támadást intézen egy magyar gyár ellen!

Az edényeknek 2%-a állítólág anti-mon-oxid keverékkel volt zománcozva, de ez csak azért, hogy a fényes máz tartósabb legyen és a megrepedést ezáltal megakadályozza.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Ezen antimon-oxid keverék (a mely bármelyik gyártmányu edényben is felfalható) a mely a vizsgálat szerint 60% hőfok ecetsav oldatban vörös csapadékot ad, állítólag kártékony hatással volna az emberi szervezetre.

De hol van az a házi asszony, a melyik 60% hőfokos ecetsav oldatban talál fel családjának, a melyből egy gyűszűnyi elég ahhoz, hogy egy vad bivalyt is megöljön.

Hol van tehát az igazság, a mely az osztrák gyáros állítását támogatja!

Erre most még nem adhatunk feleletet, majd a vegyi vizsgálat lesz hivatva méltó választ adni a kapzsi osztrák gyárosnak.

Egyelőre csak ezt akartuk a magyar ipar érdekében pártolóláig felhozni.

Pásztor Gyula és Társa
vaslasereskedők.

fényképeszeti és
fényképanyitási
műterem.

Letzter József

Piac-u. 44., dr. Ujfalussy-ház.

Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.

SZINLAP.

Ma, szombaton, április hó 23-án, bérlet
170. szám „B” másodsor:

A hajduk hadnagya.

Nagy operette 3 felv.

Hoinap, vasárnap, április hó 24-én, két előadás
Délután 2 óraker, bérletszünetben, félhelyár

Egy szegény ifju története.

Színmű 4 felvonásban.

Este fél 8-kor, bérlet 171-ik sz. „C” harmadsor

A HAJDUK HADNAGYA.

Nagy operette 3 felvonásban.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Társa utódai
Debreczen, Kistemplombazár.

==== Óriási raktár ====

szőnyegekben,

Függöny, ág- és asztalterítő,

BUTORSZÖVETEK,

==== Linoleum. ====

!! OLCSÓ ÁRAK !!

Eladó ingatlanok.

1. Teleki utca 98. számú ház.
2. A sámsoni Budaházy-kertben levő 1 hold 150 négyszögöl szőlő.
3. Homokkerti 729 négyszögöl szőlő.
4. Ondódi (Czuczai) 8 hold, 100 négyszögöl föld.
5. Cságekerti 780 □ öl szőlő jó épülettel.

Értekezhetni:

a Takaré- és Hitelintézetnél,
Csapó-u. 4. sz. a., a hivatalos órák alatt.

Szebbnél-szebb

Bluz-kelme

és

Bluz-selyem

ujdonságok érkeztek

==== óriási választékban ====

Bosznay J. és Társa

divatruházába

DEBRECZEN,

Kossuth-utca 5-ik szám.

2608.

1904 tk. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az Alföldi takarékpénztárnak Szathmári Antal és neje ellen folytatott végrehajtási ügyében a kir. törvényszék közhirrre teszi, hogy 1904. évi február 20-ik napján birói árverésen eladott debreczeni 5318. szjtvkben A + 344. hrsz. alatt felvett ingatlanok, 2920 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelvé, annak foganatosítására határidőül az 1904. évi Május hó 6-ik napjának d. u. 3 óráját a kir. törvényszék árverési termébe kiützte.

Kikiáltási ár a becár, azonban az árverésre kitett ingatlan, szükség esetén a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 270. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt, a kiküldöttnek átadni.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóság-nál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Debreczen, 1904. márczius 10.

Hegedűs,
kir. tvszéki bíró.

**Tavaszi és nyári
ujdonságok!**

Kardos László

üzletében.
Debreczen, Kossuth-u. 9.

Az üzlet jó hírnevéhez méltó minőségű, izléses és színtartó nőruha mosó-kelmék és pedig Kartonok, — Satinok, Levantinok, — Ajourok, Batistok, Duchesek, fehér Pique és selyem-szövetek, — Zefírek.

Az Első Debreczeni Kézizálog Kölesön-
Intézet Részvénytársaság

Debreczen, Arany János-utca 9.

szám alatt, (az Osztrák-Magyar-Bank mellett). Kölesönöket ad: arany, ezüst, értékpapir, kézműáru és mindenféle ingóságokra, mérsékelt kamat mellett.

AZ ÜZLETI ZGATÓSÁG.

Apró hirdetések.

Díj: 30 székig 40 fillér, minden további
szék 5 fillér, vasárnapi bejelentésért
szék 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pon-
tosan válaszolunk, ha a szükséges
postadíjat beküldetik.
Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

GYÖNGYVIRÁG* -ra kívánt helyen levele van.

Ajánlat.

MÁJUS 1-én, a Csemete-utca 7. sz. alatti sa-
rok házában, utcai bejáratnál bíró egy vagy
két szobás pinze lakás kiadó.

KÖLTÖZKÖDÉSEKET, mindenféle szállítá-
sokat pontosan, legolcsóbban eszközöl Weisz
Jakab szállító, Csapó-utca 39. sz. Telefon-
szám 175.

BORSY-féle pemetfű-cukor, köhögésnél leg-
jobb 1 doboz 20 fillér. Kapható Buday czuk-
rászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

SZABNI tanítók, elsőrendű szabás szerint, ju-
tányos árban. Czim a kiadóban.

VILÁGHIRŰ Martell Cognac J. & F. Martell
Debreczen és vidéke részére főraktár Váray
József fűszerkereskedésében, Debreczen vá-
rosi bérház.

EGY CZIPÉSZ-MŰHELY, teljes felszereléssel,
haláleset miatt kiadó Május 1-re. Varga-utca
12. sz. alatt.

SZERSZÁMMAL berendezett gépjavitó-műhely
minden órán kiadó. Értekezhetni Mester-utca
39. sz. A szerszám el is adó.

Kereslet.

EGY VARRÓNÓ felvétetik Winer Adolf zsák
és ponyva-üzletében, Kossuth-u. 27.

DERÉK- és alj-varrónók kerestetnek jó fizetés-
sel. Tanuló leányok felvétetnek Bosznay var-
roda, Kossuth-u. 5.

SPÁRGA ELÁRUSÍTÓNÓK magas jutalék mel-
lett alkalmaztatnak, Erzsébet-telepi irodá-
ban, Kossuth-utcán 32.

HÁZMESTERNEK gyermektelen házaspár má-
jus 1-én felvétetik. Kossuth-u. 56. sz. alatt.

ÜGYES varróleányok felvétetnek Széchenyi-
utca 52. szám alatt.

Eladás.

EGY FEDELES HINTÓ eladó. Csók-utca 5-ik
szám alatt.

HASZNÁLT olcsó akasztós siffon kerestetik.
Czim a kiadóban.

PUKSZ STYRIA kerékpár eladó, jutányos ár-
ban. Czim a kiadóban.

2 SZOBA-BERENDEZÉS elutazás miatt eladó.
Csapó-utca 37.

HASZNÁLT jó karban levő biliárd, jutányos
áron eladó. Értekezhetni Biczó Gyula iparos-
köri elnöknel.

JÓ KARBAN levő Styria gép, 60 koronáért
eladó. Czim a kiadóban.

Szunyogh Szabolcs

esztári magyar gulyájából több
2-2¹/₂ éves szép **bika**
eladó.

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomdájában, (Városház keresztpület) a Debreczeni Ujság körfe rögépén.

Gyökeres (porhajas) Szőlővesszők

u. m. Nagyburgundi,
Kadarka, vegyes Chas-
selas fajok, Erdei és
Juhfark ezrenként 20
koronáért kaphatók a
DEBRECENI SZŐLLŐ
ÉS BORTERMELŐ SZÖVETKEZETNél
Simonyi-u 2. számú bérház.

Deutsch Lajos

Piacz-utca 38.

Ajánl
naponta friss
gyenge

liptói turót.

1 kiló 80 krajczár.

Máyer Jenő

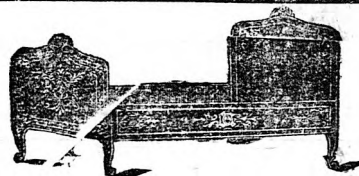
csemege-, füs-er- és bor-
kereskedésében

naponkint friss prágai sódar,
zöld főzelék és halkonzervek,
kávé és thea különlegességek,
finom rumok és különféle friss
csemegék kaphatók.

Részletfizetésre férfi és női
cipőt a leggyorsabbtól a
legfinomabb kivitelig készít.

KRAUSZ Mór

cipész, Szécheny-u. 50.

Tavaszi idényre.

Méhészeti czikkek különlegességei.
Kerti padok és vasbutorok; kerté-
szeti szerszámok. Épület és butor-
vasalások. Gazdasági felszerelések.
Gyermekkoscsik egyszerűtől a leg-
díszesebb kiállításban. Fürdőkádák
és jégszekrények legolcsóbban beszerez-
hetők:

Tóth Gyula,
vas nagykereskedő,
Piacz-utca 20. és 27. szám.

Tavaszi czipő ujdonságok!

Alkalmi vétel kínálkozik különféle
kivágott, oldalgombos, átkapcsoló és fűzős félczipők-
ben. Sándalokban gyermekek és felnőttek
részére mindenféle kivitel forma és
számokban

Neumann Testvérek

czipő nagyraktárában, Debreczen, Tisza-palota.
6000 pár alkalmi vétel folytán, hallatlan olcsó árak!
Ujdonságok férfi- és fiu-kalapok és nyakkendőben!